REPUBLICA MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAŢIE FIZICĂ ŞI SPORT
CATEDRA MEDICINA SPORTIVĂ

Regulament de organizare şi funcţionare a comisiei de evaluare şi asigurarea a calităţii educaţiei în cadrul catedrei Medicina Sportivă

Chişinău, 2015

I. Conceptul, principiile şi metodologia managementului calităţii

Calitatea este un atribut al proceselor şi al structurilor Universităţii definit, în esenţă, prin gradul în care sunt satisfăcute aşteptările beneficiarilor şi sunt îndeplinite standardele de calitate specifice serviciilor educaţionale prestate de Universitate.

Calitatea este un atribut relativ şi contextual, care se impune, se evaluează şi se asigură în condiţiile unui mediu concurenţial/competitiv, prin mecanisme analoge celor din economia de piaţă, în termenii raporturilor dintre cerere şi ofertă, dintre furnizori şi beneficiari.

Cererea este forma concretă în care acţionează nevoile de educaţie şi se manifestă pe două segmente principale:

a) cererea la intrare, concretizată în structura şi numărul candidaţilor la admitere, respectiv persoanele care doresc şi pot să urmeze oferta de programe educaţionale a Universităţii;

b) cererea la ieşire, concretizată în numărul şi structura calificărilor sau/şi posesorilor de diplome universitare cerute pe piaţa muncii.

Oferta Universităţii este alcătuită din numărul, structura şi nivelul programelor de studii sau în general, ale bunurilor şi serviciilor educaţionale pe care Universitatea le furnizează potenţialilor beneficiari.

Beneficiarii direcţi ai Universităţii sunt studenţii, masteranzii şi doctoranzii, precum şi orice alte persoane care urmează un program de formare iniţială sau continuă în Universitate.

Beneficiarii indirecţi ai Universităţii sunt angajatorii, angajaţii, familiile beneficiarilor direcţi, comunitatea socială locală şi regională şi, într-un sens larg, întreaga societate.

Potrivit Metodologiei generale, asigurarea calităţii educaţiei este centrată preponderent pe rezultatele învăţării. Acestea sunt exprimate în termeni de cunoştinţe, competenţe, valori şi atitudini care se dobândesc prin parcurgerea şi finalizarea unui program de studii.

Metodologia asigurării calităţii educaţiei se bazează pe relaţiile ce se stabilesc între cinci componente: criteriile, standardele, standardele de referinţă, indicatorii de performanţă şi calificările.

Criteriul este un reper ce se referă la un domeniu fundamental de organizare şi funcţionare a organizaţiei furnizoare de educaţie.

Standardul reprezintă descrierea cerinţelor formulate în termen de reguli şi rezultate care definesc nivelul minim obligatoriu de realizare a unei activităţi de educaţie.

Standardul de referinţă reprezintă descrierea cerinţelor care definesc nivelul optim de realizare a unei activităţi de educaţie, pe baza bunelor practici existente la nivel naţional, european sau mondial.

Indicatorul de performanţă este un instrument de măsurare a gradului de realizare a unei activităţi de educaţie, prin raportare la standardele minimale şi, respectiv, la standardele de referinţă.

Calificarea defineşte rezultatul efectiv al învăţării obţinut prin parcurgerea şi finalizarea unui program de studii.

Potrivit Metodologiei generale, asigurarea calităţii educaţiei vizează trei domenii fundamentale, pentru care se stabilesc criterii specifice: capacitatea instituţională, eficacitatea educaţională şi managementul calităţii.

Capacitatea instituţională rezultă din organizarea internă şi infrastructura disponibilă şi este definită prin următoarele criterii:

- structurile instituţionale, administrative şi manageriale;
- baza materială;
- resursele umane.

Eficacitatea educaţională constă în mobilizarea de resurse în scopul obţinerii rezultatelor aşteptate ale învăţării şi este definită prin următoarele criterii:

- conţinutul programelor de studii;
- rezultatele învăţării;
- activitatea de cercetare ştiinţifică;
- activitatea financiară a instituţiei.

Managementul calităţii desemnează ansamblul strategiilor, procedurilor şi structurilor de evaluare şi asigurare a calităţii şi se concretizează în următoarele criterii:

- strategii şi proceduri pentru asigurarea calităţii;
- proceduri privind iniţierea, monitorizarea şi revizuirea periodică a programelor şi activităţilor desfăşurate;
- proceduri obiective şi transparente de evaluare a rezultatelor învăţării;
- proceduri de evaluare periodică a calităţii corpului profesoral;
- accesibilitatea resurselor adecvate ale învăţării;
- baza de date actualizată sistematic referitoare la asigurarea calităţii;
- transparenţa informaţiilor de interes public cu privire la programele de studii şi, după caz, certificatele, diplomele şi calificările oferite;
- funcţionalitatea structurilor de asigurare a calităţii educaţiei.

II. Managementul calităţii catedrei

La nivelul catedrei Şeful de Catedră este direct responsabil pentru managementul calităţii. Comisia pentru Evaluarea şi Asigurarea Calităţii Catedrei este format din 2-3 membri (aleşi prin vot închis).

Comisia pentru Evaluarea şi Asigurarea Calităţii Catedrei are următoarele atribuţii:

- Planifică cu precizarea termenelor şi responsabilităţilor şi coordonează activitatea de evaluare în vederea autorizării/acreditării/evaluării periodice externe.
- Coordonează şi monitorizează aplicarea procedurilor şi activităţilor de evaluare şi asigurare a calităţii aprobate de Senatul Universităţii.
- Elaborează anual un raport intern privind calitatea educaţiei în cadrul Catedrei.
- Elaborează propuneri pentru îmbunătăţirea calităţii educaţiei.
- Cooperează cu Departamentul de Calitate a Universităţii
- Stabileşte responsabilităţile privind evaluarea internă şi asigurarea satisfacerii standardelor, cu referire la toate domeniile;
- Analizează rezultatele evaluării interne a calităţii.
- Organizează şi coordonează instruirea personalului cu responsabilităţi în domeniul calităţii.
- Asigură transparenţa rapoartelor de evaluare.
- Raportul de evaluare internă privind calitatea educaţiei trebuie să reflecte, într-un limbaj clar, accesibil beneficiarilor direcţi sau indirecţi ai Catedrei, situaţia reală a îndeplinirii criteriilor, standardelor şi indicatorilor de calitate, precum şi politicile instituţionale în materie de asigurare şi dezvoltare a calităţii.
- Raportul anual de evaluare internă privind calitatea educaţiei este însoţit de un set de propuneri vizând îmbunătăţirea indicatorilor de performanţă şi a managementului calităţii. Pe baza acestor propuneri, Senatul adoptă un plan operaţional pentru asigurarea calităţii, care face parte integrantă din planul operaţional anual.
- Raportul anual de evaluare internă privind calitatea educaţiei este principalul document care este pus la dispoziţia Catedrei şi a altor organisme abilitate pentru evaluarea externă a Universităţii, atunci când se solicită evaluarea periodică sau, după caz, autorizarea ori acreditarea, unui program de studii, a unei structuri sau a întregii instituţii.

III. Evaluarea şi asigurarea calităţii

Evaluarea şi asigurarea calităţii corpului profesoral se realizează pe baza unui sistem multicriterial de standarde şi indicatori care vizează: prestaţia didactică, prestaţia ştiinţifică, recunoaşterea academică, deontologia profesională.

Evaluarea şi asigurarea calităţii prestaţiei didactice, se realizează pe baza unor standarde şi indicatori care vizează:

- strategiile didactice, metodele şi mijloacele de învăţământ folosite;
- conţinutul ştiinţific;
- structurarea logică şi psihologică a cunoştinţelor;
- stilul de predare, relaţia profesor-studenţi;
- metodele şi condiţiile evaluării studenţilor.

Evaluarea prestaţiei didactice se efectuează printr-un sistem complex de indicatori care cuprinde:

- autoevaluarea cadrului didactic;
- evaluarea colegială, efectuată de către membrii departamentului de specialitate;
- evaluarea de către studenţi;

- evaluarea din partea conducătorului direct (după caz, director de departament, decan, rector).

Evaluarea şi asigurarea calităţii prestaţiei ştiinţifice se realizează pe baza unor standarde şi indicatori care vizează:

- nivelul temelor şi activităţilor de cercetare (departamental, instituţional, naţional, internaţional);
- atributele temelor de cercetare (noutate, originalitate, utilitate, relevanţă, soliditate metodologică);
- granturile şi contractele de cercetare, nivelul acestora (local, naţional, internaţional), rolul deţinut (director, membru al echipei), volumul finanţării, beneficiile directe sau indirecte aduse Universităţii;
- activitatea publicistică cu caracter ştiinţific (de specialitate), tipul publicaţiilor (cărţi, cursuri, studii), nivelul editurilor sau al editorilor (local, zonal, naţional, internaţional), modalitatea editării (în regie proprie, prin contract cu edituri, prin finanţări interne sau externe), tirajul;
- participarea la conferinţe naţionale şi internaţionale;

Recunoaşterea academică, se evaluează printr-un sistem de indicatori care vizează:

- participarea în organisme academice şi ştiinţifice naţionale şi internaţionale;
- prezenţa în bibliografiile de specialitate cu lucrările proprii;
- activitatea ca profesor sau cercetător invitat la universităţi sau institute din ţară şi din străinătate;
- conducerea de doctorat şi participarea în comisiile de doctorat;

Evaluarea prestaţiei ştiinţifice şi a recunoaşterii academice se efectuează pe baza unui sistem de standarde şi indicatori diferenţiat pe funcţii (grade) didactice şi de cercetare.

Deontologia profesională a cadrului didactic se evaluează pe baza normelor cuprinse în Codul de etică profesională aprobat de Senat.

IV. Eficacitatea educaţională

Eficacitatea educaţională este definită de raportul dintre rezultatele obţinute şi resursele utilizate şi de corespondenţa dintre rezultate obţinute şi aşteptările beneficiarilor. Eficacitatea educaţională rezultă din acţiunea agregată a trei condiţii:

- raţionalitatea vizează raportul resurse-nevoi şi constă în administrarea optimă a resurselor (educaţionale, financiare, materiale) în condiţiile unui raport optim dintre resurse permanent limitate şi nevoi care depăşesc în volum şi în dinamică resursele;
- utilitatea vizează rezultatele sau produsele educaţiei (competenţe, calificări) şi constă în calitatea rezultatelor de a răspunde unor nevoi reale şi nesatisfăcute pe piaţa calificărilor sau/şi a diplomelor universitare;
- eficienţa vizează raportul dintre eforturile depuse şi efectele utile şi constă în calitatea proceselor educaţionale de a produce aceleaşi rezultate cu eforturi mai mici sau de a genera un spor cantitativ şi calitativ al rezultatelor mai mare decât creşterea eforturilor.

Eficacitatea educaţională cuprinde, potrivit Metodologiei generale de evaluare şi asigurare a calităţii, următoarele componente: conţinutul programelor de studii, rezultatele învăţării, cercetarea ştiinţifică şi activitatea financiară.

Evaluarea şi asigurarea calităţii programelor de studii vizează trei niveluri de abordare: structura programelor de studii la nivel instituţional, nivelul curriculum-ului fiecărui program şi nivelul procesului de învăţământ.

În cazul structurii programelor de studii la nivel instituţional, evaluarea şi asigurarea calităţii se realizează pe baza unui sistem de standarde şi indicatori care vizează:

- corespondenţa dintre structura pe domenii şi pe cicluri a programelor de studii din oferta Universităţii şi cererea de studii, atât la intrare (afluxul de candidaţi la admitere), cât şi la ieşire (structura cererii pe piaţa calificărilor universitare);
- corespondenţa dintre dinamica domeniilor (programelor de studiu) din structura Universităţii şi tendinţele actuale şi de perspectivă, pe plan intern şi internaţional, privind apariţia de noi domenii şi calificări (de licenţă, masterat sau doctorat);
- corelarea structurii programelor de studii cu cerinţele şi aşteptările beneficiarilor direcţi şi indirecţi ai Universităţii, ale comunităţii social-economice locale şi regionale;
- coerenţa dezvoltării studiilor pe verticala ciclurilor universitare: licenţă, masterat, doctorat;
- corelarea dintre dinamica domeniilor (programelor de studiu) de studii şi domeniile de cercetare ştiinţifică;
- alinierea la standardele naţionale privind autorizarea, în cazul domeniilor (programelor de studiu) propuse spre înfiinţare, şi privind acreditarea şi, respectiv, evaluarea periodică, în cazul domeniilor (programelor de studiu) existente.

În cazul curriculum-ului universitar aferent fiecărui program de studiu, evaluarea şi asigurarea calităţii se realizează pe baza unui sistem de standarde şi indicatori care vizează:

- proiectarea curriculară, definirea obiectivelor şi a competenţelor vizate;
- structurarea optimă a curriculum-ului pe tipuri discipline (fundamentale, de specialitate, complementare; obligatorii, opţionale, facultative);
- structurarea optimă a curriculum-ului pe tipuri de activităţi didactice (cursuri, seminarii, laboratoare, practică) şi pe tipuri de evaluare (formativă, sumativă; orală, scrisă, practică);
- adecvarea structurii şi a conţinuturilor curriculare la profilul de formare a specialistului, în acord cu competenţele solicitate de exercitarea în condiţii reale a profesiunii sau a calificării dobândite prin studii;
- concordanţa structurii şi conţinuturilor curriculum-ului cu standardele naţionale şi europene;
- îndeplinirea condiţiilor de eficienţă şi sustenabilitate economico-financiară pentru fiecare program de studii.

Evaluarea şi asigurarea calităţii la nivelul procesului de învăţământ se realizează printr-un sistem de standarde şi indicatori care vizează:

- proiectarea didactică (programele analitice ale disciplinelor, tematicile pentru seminarii, proiectele pentru laboratoare şi lucrări practice);

- organizarea procesului de învăţământ (formaţiile de studii, orarul, structura semestrelor şi anilor de studiu, planificarea sesiunilor de examene);
- strategiile didactice, metodele şi mijloacele de predare-învăţare;
- metodele şi tehnicile de evaluare a studenţilor (obiectivitate, corectitudine, transparenţă, relevanţă);
- relaţiile de interdependenţă predare – învăţare - evaluare;
- relaţiile de interdependenţă dintre strategiile didactice şi performanţele şcolare şi profesionale ale studenţilor.

Rezultatele învăţării constituie reperul principal pentru întregul sistem de evaluare şi asigurare internă a calităţii educaţiei. Rezultatele învăţării se evidenţiază în principal prin performanţele dobândite de studenţi în procesul de învăţământ şi prin succesul absolvenţilor pe piaţa muncii.

Indicatorul principal al performanţelor studenţilor îl reprezintă notele şi calificativele obţinute în urma evaluărilor. Relevanţa acestui indicator se prezintă sub două aspecte:

- sub aspect structural, indicatorul relevă ponderea studenţilor pe niveluri de performanţă academică (exprimate în note) şi se poate determina la nivelul unei grupe, al unei serii de curs, al unui program de studiu, al unei facultăţi şi la nivelul Universităţii; în funcţie de obiectivele urmărite, indicatorul se poate determina pentru un semestru, un an de studiu sau un ciclu de studii;
- sub aspect dinamic (procesual), indicatorul relevă evoluţia sau involuţia performanţelor studenţilor între începutul şi finalul unei perioade de studii (un an universitar, un ciclu de studii) şi se poate determina pentru o grupă, o serie de curs, un program de studiu , o facultate şi la nivelul Universităţii.

Rezultatele învăţării se pun în evidenţă şi prin indicatorii succesului/insuccesului şcolar, dintre care cei mai semnificativi sunt:

- numărul şi ponderea studenţilor integralişti după două sesiuni de examene;
- numărul şi ponderea studenţilor integralişti după trei sesiuni de examene;
- numărul şi ponderea studenţilor integralişti după sesiuni de reexaminări;
- ponderea studenţilor care înregistrează un progres, respectiv un regres, între începutul şi finalul unei perioade de studii (un an universitar, un ciclu de studii);

Rezultatele învăţării se pun în evidenţă şi prin indicatorii de randament, respectiv indicatorii pierderilor şcolare , dintre care cei mai semnificativi sunt:

- evoluţia numărului de studenţi de-a lungul fiecărui program de studii, respectiv diferenţa dintre numărul studenţilor care încep şi numărul studenţilor care finalizează programul de studii;
- numărul şi ponderea studenţilor care promovează în urma unor perioade de prelungire de şcolaritate (semestre, ani), respectiv numărul şi ponderea studenţilor care finalizează studiile într-o perioadă mai mare decât durata standard a domeniului (programelor de studiu);
- numărul şi ponderea studenţilor exmatriculaţi care, după anularea motivului exmatriculării, se întorc în Universitate (pierderi temporare), respectiv numărul studenţilor exmatriculaţi care nu se mai întorc în Universitate (pierderi definitive);

- structura pierderilor şcolare pe factori şi cauze (incapacitate, dezinteres, carenţe ale procesului de învăţământ, factori sociali, economici, financiari, starea de sănătate etc.);

Cercetarea ştiinţifică este definită ca parte integrantă a activităţii academice şi ca o componentă a eficacităţii educaţionale. Evaluarea şi asigurarea calităţii în domeniul cercetării ştiinţifice vizează: structurile de cercetare, temele şi activităţile de cercetare, rezultatele cercetării, relaţia dintre cercetare şi învăţare, activitatea editorială.

Calitatea structurilor de cercetare se evaluează şi se asigură printr-un sistem de standarde şi indicatori ce vizează:

- identitatea ştiinţifică a structurii de cercetare, definirea şi motivarea domeniului disciplinar sau interdisciplinar de cercetare, plasarea structurii în reţeaua intrainstituţională şi în reţelele naţionale şi internaţionale de cercetare din acelaşi domeniu sau din domenii conexe;
- nivelul de organizare a structurilor de cercetare: laborator, colectiv, centru, institut, departament;
- nivelul de recunoaştere şi de acreditare a structurii de cercetare: instituţional, regional, naţional, internaţional, respectiv acreditare la nivelul Senatului, la nivelul CNCS sau altor organisme naţionale, la nivel european;
- resursele umane care susţin structura de cercetare (cadre didactice, cercetători, laboranţi, personal administrativ);
- baza materială: spaţii, laboratoare, bibliotecă, aparatură de investigare;
- finanţarea structurilor de cercetare, ponderea surselor de finanţare (din granturi, din contracte, din prestarea unor servicii de consultanţă sau audit, din valorificarea publicaţiilor ş.a.), raportul dintre autofinanţare şi finanţarea de la bugetul Universităţii.

Calitatea temelor şi activităţilor de cercetare se evaluează şi se asigură printr-un sistem de standarde şi indicatori care vizează:

- originalitatea, constând în contribuţia adusă la dezvoltarea de noi cunoştinţe sau direcţii de cercetare, de noi metodologii sau moduri de abordare;
- soliditatea teoretică şi metodologică, constând în rigoarea sistemului conceptual, validitatea metodelor şi instrumentelor de cercetare, transparenţa demersurilor şi verificabilitatea rezultatelor cercetării, onestitatea concluziilor;
- relevanţa, constând în gradul în care tema de cercetare răspunde unor preocupări actuale în domeniu, oferă soluţii unor probleme încă nerezolvate şi este utilă altor cercetători;

Sistemul de indicatori pentru evaluarea calităţii rezultatelor cercetării se stabileşte pe domenii ale cercetării, potrivit particularităţilor fiecărui domeniu. Pe ansamblu, se iau în considerare următoarele tipuri de rezultate:

- articole în reviste ştiinţifice (nivelul de recunoaştere a revistelor pe plan intern şi internaţional);
- studii prezentate la conferinţe (nivelul de organizare şi de recunoaştere a conferinţelor pe plan intern şi internaţional);
- cărţi şi monografii (nivelul editurilor sau al editorilor: local, naţional, internaţional);
- patente, instrumente sau tehnologii aplicative;

- documentaţii ştiinţifice în cadrul programelor naţionale sau europene de dezvoltare socială;
- documentaţii ştiinţifice în cadrul serviciilor de consultanţă şi audit pentru instituţii şi agenţi economici;
- documentaţii ştiinţifice pentru fundamentarea strategiilor şi deciziilor la nivelul Universităţii;

Evaluarea şi asigurarea calităţii cercetării ştiinţifice are în vedere şi relaţia dintre cercetare şi învăţare şi se realizează printr-un sistem de indicatori ce vizează:

- contribuţia activităţilor de cercetare la dezvoltarea curriculum-ului universitar;
- contribuţia activităţilor de cercetare la dezvoltarea tehnologiei didactice;
- cuprinderea studenţilor în activităţile de cercetare şi practicarea învăţării prin cercetare ca formă specifică a învăţării la nivel universitar;

Evaluarea şi asigurarea calităţii activităţii editoriale şi de tipărire a publicaţiilor Universităţii se realizează printr-un sistem de standarde şi indicatori ce vizează:

- condiţiile de acceptare spre publicare;
- condiţiile privind acordarea ISBN/ISSN;
- condiţiile şi regulile privind contractarea editării lucrărilor şi de stabilire a regimului de copyright;
- regulile privind identificarea autorilor în cazul lucrărilor cu coautori, al lucrărilor colective şi al revistelor;
- condiţiile privind utilizarea aparatului critic şi a bibliografiei;
- normele privind volumul, formatul şi tehnoredactarea lucrărilor;
- normele privind tirajul minim/optim şi distribuirea lucrărilor.
- normele privind calitatea tehnică şi estetică a tipăririi.

Şef catedră
Medicina Sportivă /O. Ţiganaş/